

Svar på Johannes Hirvaskoskis och 23 andra ledamöters motion om att inbegripa Vanda Energi i koncernstyrningen

VD/8201/00.02.00.03/2014
ML/PvN/SB/LL/ALS

Ledamoten Johannes Hirvaskoski och 23 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med stadsfullmäktiges arbetsordning:

"Fullmäktigemotion om att inbegripa Vanda Energi i koncernstyrningen

Vanda äger 60 % av Vanda Energi och Helsingfors stad 40 %. Bolaget är alltså Vandas dotterbolag och en del av Vanda stadskoncern. Bolaget hör inte till Helsingfors stadskoncern.

Vanda stadsfullmäktige beslutade i december 2012 i samband med godkännandet av stadens koncerndirektiv (s.k. koncernstrategin) att nämnda direktiv inte gäller Vanda Energi. I det sammanhanget beslutades dock inte att inte någon ägarstyrning ska gälla för Vanda Energi.

Enligt kommunallagen § 13 kan fullmäktige ställa upp centrala mål för koncernens verksamhet och ekonomi, dvs. även för kommunernas dotterbolag.

Fullmäktiges beslut i december 2012 lär ha påverkats av den allmänna uppfattningen om att delägaravtalet mellan Vanda stad och Helsingfors stad samt avtalets förpliktelser förhindrar Vanda stad från att utöva bestämmande inflytande i sitt dotterbolag.

I Vanda stads koncernledning har avtalet angetts som hemligt, vilket förhindrar att sakligt diskutera ärendet.

Eftersom koncernstyrning inte anordnas av Vanda och den inte heller kan anordnas av Helsingfors, betyder det i praktiken att Vanda Energi fungerar utan någon som helst ägarstyrning. Bolagets mål ställs upp endast i den fungerande ledningen och i bolagets styrelse. Situationen är inte godtagbar om man har kommunallagen § 13 eller ens en god allmän förvaltningspraxis (corporate governance) som utgångspunkt.

Situationen i nuläget är alltså den att Vanda Energi ägs av skattebetalarna i Vanda och Helsingfors, men styrs inte av någon av städerna, utan fungerar i ett ingemansland mellan bägge städer.

Vi fullmäktigeledamöter som skrivit under motionen föreslår att delägaravtalet mellan Vanda stad och Helsingfors stad som gäller Vanda Energi sägs upp, för att bolaget ska få en saklig och lagenlig koncernstyrning vad gäller de centrala ekonomiska målen av Vanda stadsfullmäktige samt i övriga fall av Vanda stadsstyrelse och dess allmänna sektion, i enlighet med gällande stadgor.

Verksamheten i Fennovoima som är oavhängig av Vanda Energis ägare understryker hur viktig en saklig koncernstyrning är i kommunerna."

Stadsfullmäktige 22.9.2014 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Koncernservicen konstaterar följande med anledning av motionen:

Vanda Energi Ab har gett ett utlåtande rörande motionen om att inbegripa Vanda Energi i koncernstyrningen, vilket medföljer som bilaga till föredragningslistan för 22.12.2014.

I utlåtandet konstaterar Vanda Energi Ab bland annat att "även om Vanda Energi Ab inte är part i delägaravtalet har ordföranden för bolagets styrelse informerat om delägaravtalets mest väsentliga innehåll för styrelsen, och därmed har styrelsen då den fattat beslut kunnat agera på ett tillfredsställande och ändamålsenligt sätt i enlighet med delägaravtalet". Därutöver konstaterar bolaget att "I fullmäktigemotionen uppfattades det som problematiskt att bolagets årliga mål endast

ställs upp av den operativa ledningen och bolagets styrelse. Till detta vill vi precisera att målen för Vanda Energi Ab ställs upp av bolagets styrelse, vilket är helt i enlighet med aktiebolagslagen". Bolaget konstaterar även att "Man bör också komma ihåg att Vanda Energi Ab:s styrelseledamöter valts och utnämnts till sitt uppdrag av ägarstädernas partier gemensamt. Styrelsen som leder bolagets verksamhet åtnjuter således även ägarstädernas politiska förtroende".

Resultatområdet för koncernförvaltning och finansiering konstaterar att Vanda stadsfullmäktige 17.12.2012 § 7 enhälligt beslutade om att punkt c) i Vanda stads koncernstrategi som träder i kraft 1.1.2013 inte gäller för Vanda Energi Ab. Till bolagets styrelse har för verksamhetsperioden 2013–2014 vid bolagsstämman utsetts Vanda stads representanter genom tjänsteinnehavarbeslut som fattats av biträdande stadsdirektören för koncernservicen i enlighet med instruktionen för Koncern- och invånarservicens verksamhetsområde 16 § punkt 5. Allmänna sektionen har inte utsett en sakkunnigmedlem till bolagets styrelse. Bolaget rapporterar i enlighet med stadens rapporteringstidtabell till stadens allmänna sektion om bolagets omvärld, verksamhet, ekonomi samt hur målen utfallit. Dessutom svarar bolaget två gånger om året på en riskhanteringsenkät.

Helsingfors stads investering i Vanda Energi Ab år 1998, över 750 milj. mark, var till beloppet och betydelsen av stort värde. Då Helsingfors stad beslutade investera förutsatte man att ett delägaravtal skulle göras upp bland annat i syfte att avtala om ägarförhållande till bolagets aktier om förvaltningen samt delägarnas rättigheter och skyldigheter i förhållande till bolaget och varandra. Detta är normal praxis i motsvarande arrangemang, liksom även att delägaravtalet är bindande så länge som dess part är aktieägare i bolaget. I villkoren kan ändringar göras endast om parterna i delägaravtalet gemensamt samtycker till det. Beslutsfattandet i bolagets styrelse och aktieägarna emellan har i enlighet med delägaravtalet varit ostridigt. Koncernförvaltningen och finansieringen anser att avtalets bindande verkan och principerna om aktieägarnas juridiska likställighet i ett aktiebolag utgör ett hinder för att frigöra sig från avtalet genom ett ensidigt meddelande.

Stadsstyrelsen 9.2.2015 § 39

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för koncernservicen:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Johannes Hirvaskoski och de 23 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget från koncern- och invånarservicens verksamhetsområde, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Paula Lehmuskallio anmälde samfundsjäva och avlägsnade sig från sammanträdesrummet för den tid ärendet behandlades och beslut fattades.

Stadsstyrelseledamoten Riitta Ryhänen föreslog att motionssvaret återremitteras för vidare beredning. Stadsstyrelseledamöterna Hannu Kokko och Pirkko Kotila understödde Ryhänen's förslag.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: De som understöder biträdande stadsdirektörens förslag röstar ja medan de som understöder ledamoten Ryhänen's förslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 10 ja-röster (Bruun, Kaira, Karlsson, Letto, Mäkinen, Mäntynen, Niemelä, Niinistö, Orpana, Suvensalmi) och 5 nej-röster (Kokko, Kotila, Näätsaari, Ryhänen, Åstrand) medan en ledamot (Jääskeläinen) röstade blankt, varför återremitteringsförslaget förkastades.

Beslut:

Biträdande stadsdirektörens förslag godkändes.

Stadsfullmäktige 2.3.2015 § 20

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Behandling:

Ledamoten Johannes Hirvaskoski föreslog att motionssvaret återremitteras för ny beredning. Ledamöterna Vaula Norrena och Irja Ansalehto-Salmi understödde Hirvaskoski's förslag.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: De som understöder stadsstyrelsens förslag röstar ja, medan de som understöder ledamoten Hirvaskoskis förslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

I omröstningen gavs 43 ja-röster och 20 nej-röster. Två närvarande ledamöter var inte på plats vid omröstningen. Ordförande konstaterade att förslaget om återremittering förkastades.

Beslut:

Stadsstyrelsens förslag godkändes.

Bilagor:

- Vanda Energi Ab:s utlåtande 22.12.2014 (sekretessbelagt enligt offentlighetslagen 24 § 1 mom. punkt 20)
- Omröstningsprotokoll fge 2.3.2015 § 20

Anvisningar för sökande av ändring: 4.1 besvärsförbud

Närmare information:

Martti Lipponen, biträdande stadsdirektör, tfn 09 839 22033, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi